ทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยการอาชีพเสนา

Social skills and cross-cultural learning of Vocational certificate students at Sena Vocational College

พงศกร แก้วรุ่งเรือง[1]*

Pongsakorn Kaewrungruang[1]*

[1] วิทยาลัยการอาชีพเสนา

[1] Sena Industrial and Community Education College

*Corresponding author's e-mail: parkkaewrungruang@gmail.com

Received: July 3, 2025 Revised: August 7, 2025 Accepted: August 9, 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และ 2) เพื่อหาแนวทางกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมในระดับอาชีวศึกษา ตามความต้องการของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) วิทยาลัยการอาชีพเสนา ปีการศึกษา 2568 จำนวน 201 คน จากการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างใช้การกำหนดตามตารางเครซี่และมอร์แกน การได้มาของกลุ่มตัวอย่างโดยการจับสลาก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม มีค่า IOC เท่ากับ 1.00 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95 สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) แนวทางการส่งเสริมกิจกรรมทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมในระดับอาชีวศึกษา ตามความต้องการของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ มีดังนี้ (1) จัดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์แบบหลากหลายวัฒนธรรมที่ได้รับโอกาศทำงานร่วมกับเพื่อนต่างสาขา หรือมีการจำลองสถานการณ์การทำงานข้ามวัฒนธรรมที่เป็นการฝึกทักษะการสื่อสาร (2) มีการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม เช่น งานแสดงอาหารดั้งเดิม ภาษา หรือประเพณี เพื่อเพิ่มความเข้าใจในวัฒนธรรมอื่นและสร้างมุมมองระดับสากล และ(3) กิจกรรมจิตอาสาในชุมชนหลากหลายวัฒนธรรม เช่น การสอนภาษาไทยให้กับแรงงานต่างด้าว ซึ่งจะส่งเสริมทั้งทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ความแตกต่างทางวัฒนธรรม

คำสำคัญ: ทักษะทางสังคม: การเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม: นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ

Abstract

This research aimed to study and develop guidelines for activities that promote social skills and cross-cultural learning at the vocational education level according to the needs of vocational certificate students. The sample group used in this research study was 201 vocational certificate students (Vocational Certificate, W.C.) of Sena Vocational College, academic year 2025. The sample size was determined according to the Krejcie and Morgan table. The sample group was obtained by simple random sampling. The research instrument was a rating scale questionnaire with an IOC value of 1.00 and a reliability value of 0.95. The statistics used in the research were mean, and standard deviation.

The research results found that 1) The level of social skills and cross-cultural learning of vocational certificate students is overall at a high level, 2) Guidelines for promoting social skills and cross-cultural learning activities at the vocational education level, according to the needs of vocational certificate students, are as follows: (1) Organizing multicultural group activities that provide opportunities to work with friends from different fields or simulating cross-cultural work situations to practice communication skills; (2) Organizing cultural exchanges, such as traditional food, language, or tradition exhibitions, to increase understanding of other cultures and create an international perspective; and (3) Volunteer activities in multicultural communities, such as teaching Thai language to foreign workers and participating in activities which will be promote both social skills and learning about cultural differences.

Keywords: social skills: cross-cultural learning: vocational students

ความสำคัญของปัญหาการวิจัย

ในยุคปัจจุบันที่สังคมมีลักษณะเป็นพหุวัฒนธรรมมากยิ่งขึ้น ทั้งจากการเคลื่อนย้ายแรงงาน การเปิดเสรีทางเศรษฐกิจและการพัฒนาเทคโนโลยีที่เชื่อมต่อผู้คนจากหลากหลายภูมิหลังเข้าด้วยกัน นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายสำคัญของตลาดแรงงานในอนาคต จึงต้องมีความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับบริบททางสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและหลากหลายทางวัฒนธรรม การมีทักษะทางสังคมที่ดีจะช่วยให้นักเรียนสามารถสื่อสาร เข้าใจผู้อื่น ทำงานเป็นทีม และอยู่ร่วมกับบุคคลจากพื้นฐานที่แตกต่างได้อย่างราบรื่น ขณะเดียวกัน ทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมก็เป็นสิ่งจำเป็นในการพัฒนาความเข้าใจเชิงลึกเกี่ยวกับค่านิยม ความเชื่อ และพฤติกรรมของผู้อื่น ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการสร้างสัมพันธภาพและการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ หากนักเรียนขาดทักษะเหล่านี้อาจประสบกับความขัดแย้ง การสื่อสาร

ที่ไม่เข้าใจ การทำงานเป็นทีมที่ไร้ประสิทธิภาพ และความล้มเหลวในการปรับตัวในสภาพแวดล้อมที่หลากหลาย การส่งเสริมทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมจึงเป็นแนวทางสำคัญในการพัฒนาศักยภาพของนักเรียนให้สามารถใช้ชีวิตและประกอบอาชีพได้อย่างมั่นคงในโลกยุคใหม่ที่เน้นความร่วมมือและความเข้าใจในความแตกต่างของผู้คน จากการศึกษา ศิริวรรณ ฉัตรมณีรุ่งเจริญ (2555) กล่าวว่า การพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน ต้องเน้นการเสริมสร้างคุณภาพของคนไทยในทุกช่วงวัยให้มีภูมิคุ้มกันในการเผชิญกับการเปลี่ยนแปลง โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพัฒนาศักยภาพในทุกมิติ ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา คุณธรรมจริยธรรม ความเพียร และการรู้คุณค่าความเป็นไทย พร้อมทั้งส่งเสริมให้เกิดโอกาสในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยต้องมีการสร้างสภาพแวดล้อมและสถาบันทางสังคมที่เอื้อต่อการพัฒนาคน รวมถึงการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นให้เข้มแข็งเพื่อเป็นพลังสำคัญในการขับเคลื่อนประเทศ

ทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมในกลุ่มนักเรียนระดับอาชีวศึกษาจะทักษะผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีโอกาสปฏิบัติจริงและสร้างความเข้าใจในความแตกต่างทางวัฒนธรรมที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้อย่างเหมาะสม จากการศึกษาของ เอกชัย พุทธสอน (2556) กล่าวว่า ทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม คือ ความสามารถในการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ โดยรู้จักเลือกเวลาในการพูดหรือฟังอย่างเหมาะสมและเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น รวมถึงสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นในทีมที่มีความหลากหลายได้อย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ และในทางเดียวกัน ประวิทย์ รักษาแสง (2557) กล่าวว่า ทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมประกอบด้วยความสามารถในการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นอย่างเหมาะสมโดยรู้จังหวะในการพูดหรือฟังและให้ความเคารพต่อผู้อื่น

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมุ่งเน้นศึกษาทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ โดยเน้นการวิเคราะห์ระดับทักษะความสามารถในการปรับตัว การสื่อสารและการทำงานร่วมกับผู้อื่นที่มีพื้นฐานต่างกัน รวมถึงแนวทางหรือกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมทักษะเหล่านี้เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรหรือจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับบริบทของนักเรียนอาชีวศึกษา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยการอาชีพเสนา

2. เพื่อหาแนวทางกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมในระดับอาชีวศึกษา ตามความต้องการของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยการอาชีพเสนา

การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

Macmillan Education (2015) ได้กล่าวว่า ทักษะชีวิตเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับนักศึกษาในระดับอาชีวศึกษา เพราะช่วยส่งเสริมการคิดแก้ปัญหาแบบใหม่ เพิ่มความตระหนักถึงผลกระทบจากการกระทำของ

ตนเองและปลูกฝังความรับผิดชอบ พัฒนาความมั่นใจในการสื่อสาร การทำงานร่วมกับผู้อื่น การตัดสินใจอย่างมีเหตุผล รวมทั้งเสริมสร้างการรู้จักตนเองและได้รับการยอมรับจากสังคม

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552) ได้กล่าวว่า การที่ผู้เรียนได้ลงมือทำกิจกรรมร่วมกันและประยุกต์ใช้ความรู้ช่วยพัฒนาทักษะชีวิตในหลายด้าน ได้แก่ การสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสารที่ดี การจัดการอารมณ์และความเครียด การเปิดใจรับฟังและเข้าใจผู้อื่น การรู้จักไตร่ตรองตนเอง รวมถึงการแสดงออกทางความคิดและการได้รับการยอมรับจากกลุ่ม ซึ่งส่งเสริมความภาคภูมิใจ เห็นคุณค่าตนเอง และเกิดความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม ทำให้ทักษะชีวิตของนักเรียนพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

สมพร คงวิมล และคณะ (2558) กล่าวว่า ทักษะชีวิตที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยให้บุคคลสามารถปรับตัวและใช้ชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพในโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทักษะเหล่านี้ครอบคลุมทั้งด้านการคิด การสื่อสารและการจัดการตนเอง รวมถึงทักษะการตัดสินใจและแก้ปัญหาที่ช่วยให้สามารถเลือกแนวทางที่เหมาะสมในสถานการณ์ต่าง ๆ ทักษะการคิดสร้างสรรค์และการคิดอย่างมีวิจารณญาณที่ส่งเสริมการวิเคราะห์และสร้างแนวคิดใหม่ ทักษะการสื่อสารและการสร้างสัมพันธภาพที่ช่วยพัฒนาความร่วมมือและเข้าใจผู้อื่น ที่ช่วยให้สามารถสร้างสมดุลในชีวิตได้อย่างเหมาะสม

อริยาพร โทรัตน์ (2560) กล่าวว่า ทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม คือ ความสามารถในการใช้ชีวิตและทำงานร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างมีความสุข โดยเปิดใจยอมรับและเห็นคุณค่าความหลากหลายทางวัฒนธรรม พร้อมทั้งมีจิตสำนึกในการอยู่ร่วมกันอย่างเข้าใจ ซึ่งทักษะนี้ยังส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถคิดสร้างสรรค์และนำนวัตกรรมมาใช้ในการพัฒนางานให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

สรุปได้ว่า ทักษะชีวิตและทักษะทางสังคมรวมถึงการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยให้นักศึกษาอาชีวะสามารถปรับตัว แก้ปัญหา ทำงานร่วมกับผู้อื่น และดำเนินชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพในสังคมที่หลากหลายและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) วิทยาลัยการอาชีพเสนา ปีการศึกษา 2568 จำนวนทั้งหมด 420 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) วิทยาลัยการอาชีพเสนา ปีการศึกษา 2568 จำนวน 201 คน จากการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างใช้การกำหนดตามตารางเครซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2554) การได้มาของกลุ่มตัวอย่างโดยการจับสลาก

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ซึ่งประกอบด้วย ทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคล การทำงานร่วมกับผู้อื่น การปรับตัวทางวัฒนธรรม ความสามารถในการเรียนรู้จากวัฒนธรรมอื่นและทักษะการแก้ปัญหาในสังคมและวัฒนธรรมที่หลากหลาย

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดที่เกี่ยวข้องการส่งเสริมกิจกรรมทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมในระดับอาชีวศึกษา ตามความต้องการของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ

2.2 วิธีการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

1) ศึกษาหลักการ ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมเพื่อนำกำหนดกรอบแนวทางการวิจัยและกำหนดโครงสร้างเนื้อหาของแบบสอบถาม

2) ร่างแบบสอบถามระดับความคิดเห็นให้ครอบคลุมทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม กรอบแนวทางการวิจัย

3) นำร่างแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของวัตถุประสงค์กับข้อคำถาม Index of Item Objective Congruence (IOC) นำข้อมูลที่รวบรวมจากผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่า IOC โดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence) ของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณ มีค่าอยู่ระหว่าง 1.00

4) นำแบบสอบถามที่แก้ไขไปทำการ (Try out) ทดลองใช้กับกลุ่มประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกรายข้อที่อยู่ระหว่าง 0.45 – 0.75 และความเชื่อมั่น (Reliability) และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.95

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยการอาชีพเสนา โดยใช้แบบสอบถามในรูปแบบออนไลน์ภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ล่วงหน้าและทำการสังเคราะห์ข้อมูลจากข้อคำถามปลายเปิดซึ่งเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพเพื่อนำไปสู่การสรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับแนวทางในการส่งเสริมกิจกรรมที่พัฒนาทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมในระดับอาชีวศึกษา โดยพิจารณาตามความต้องการของผู้เรียนอย่างแท้จริง นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้ดำเนินการตรวจสอบและปรับปรุงการใช้ถ้อยคำและโครงสร้างประโยคให้มีความถูกต้องตามหลัก

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

เกณฑ์การแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ โดยพิจารณาจากเกณฑ์ระดับคะแนนเฉลี่ยของช่วงระดับคะแนน 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) ดังต่อไปนี้

4.51-5.00 หมายถึง ระดับ ทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมอยู่ในระดับ มากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง ระดับทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมอยู่ในระดับ มาก

2.51-3.50 หมายถึง ระดับทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมอยู่ในระดับ ปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง ระดับทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมอยู่ในระดับ น้อย

1.00-1.50 หมายถึง ระดับทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผล

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้แก่ การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

1. วิเคราะห์ระดับทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยการอาชีพเสนา

ตารางที่ 1 ระดับทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) วิทยาลัยการอาชีพเสนา ภาพรวม

ประเด็น	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคล	3.95	0.88	มาก
การทำงานร่วมกับผู้อื่น	4.00	0.96	มาก
การปรับตัวทางวัฒนธรรม	3.95	0.86	มาก
ความสามารถในการเรียนรู้จากวัฒนธรรมอื่น	3.91	0.93	มาก
ทักษะการแก้ปัญหาในสังคมและวัฒนธรรมที่หลากหลาย	4.01	0.97	มาก
รวม	3.97	0.93	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) วิทยาลัยการอาชีพเสนา โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.97 เมื่อพิจารณาเป็นราย พบว่า มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน กล่าวคือ ทักษะการแก้ปัญหาในสังคมและวัฒนธรรมที่หลากหลาย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.01 สูงที่สุด อันดับรองลงมา คือ การทำงานร่วมกับผู้อื่น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00 ส่วนทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลและการปรับตัวทางวัฒนธรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากันที่ 3.95 และความสามารถในการเรียนรู้จากวัฒนธรรมอื่น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.91 ตามลำดับ

2. แนวทางการส่งเสริมกิจกรรมทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมในระดับอาชีวศึกษาตามความต้องการของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยการอาชีพเสนา มีดังนี้ (1) จัดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์แบบหลากหลายวัฒนธรรมที่ได้รับโอกาศทำงานร่วมกับเพื่อนต่างสาขา หรือมีการจำลองสถานการณ์การทำงานข้ามวัฒนธรรมที่เป็นการฝึกทักษะการสื่อสาร (2) มีการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม เช่น งาน

แสดงอาหารดั้งเดิม ภาษา หรือประเพณี เพื่อเพิ่มความเข้าใจในวัฒนธรรมอื่นและสร้างมุมมองระดับสากล และ (3) กิจกรรมจิตอาสาในชุมชนหลากหลายวัฒนธรรม อาทิเช่น การสอนภาษาไทยให้กับแรงงานต่างด้าว การร่วมกิจกรรมกับชุมชนชนกลุ่มน้อย ซึ่งจะส่งเสริมทั้งทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ความแตกต่างทางวัฒนธรรม

อภิปรายผล

1. ระดับทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) โดยรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากนักเรียนมีทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลที่ดีสามารถปรับตัวเมื่อต้องสื่อสารกับผู้ที่มีพื้นฐานทางวัฒนธรรมต่างกัน ยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่างในการทำงานร่วมกับผู้อื่นและสามารถเรียนรู้ ปรับใช้แนวคิดหรือพฤติกรรมจากวัฒนธรรมอื่นได้อย่างเหมาะสม อีกทั้งยังมีความสามารถในการแก้ปัญหาในบริบทสังคมและวัฒนธรรมที่หลากหลายโดยใช้เหตุผลและพิจารณามุมมองที่หลากหลายในการตัดสินใจ ได้สอดคล้องกับงานวิจัย ปวินญาพัฒน์ วรพันธ์ (2561) ทักษะทางสังคมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่านักเรียนส่วนใหญ่มีความสามารถในการเข้าสังคม รู้จักปรับตัวและปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมในบริบทที่หลากหลาย โดยเฉพาะในด้านการรับมือกับปัญหาและการแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง นักเรียนสามารถควบคุมอารมณ์ตนเอง รับฟังความคิดเห็นผู้อื่นอย่างเปิดใจ และใช้เหตุผลในการหาทางออกที่เหมาะสมซึ่งเป็นทักษะสำคัญที่ช่วยให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างสงบสุขและสร้างสรรค์ ทั้งยังสะท้อนถึงการมีวุฒิภาวะทางอารมณ์และสังคมที่เหมาะสมกับวัยด้วย

2. กิจกรรมทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมในระดับอาชีวศึกษาเน้นการสร้างประสบการณ์ร่วมผ่านกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ การแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมและการทำจิตอาสาในชุมชนหลากหลายวัฒนธรรม เพื่อส่งเสริมความเข้าใจและการปรับตัวในสังคมพหุวัฒนธรรมตามความต้องการของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ Agbai et al. (2024) ความท้าทายและอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้นที่เกี่ยวข้องกับการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม เช่น การนำวัฒนธรรมมที่เน้นย้ำถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมด้วยความเคารพและตอบแทนกันการศึกษา นี้ยังสนับสนุนแนวทางปฏิบัติที่ครอบคลุมซึ่งส่งเสริมเสียงที่ถูกละเลยและส่งเสริมความเข้าใจทางวัฒนธรรมที่แท้จริงเพื่อเน้นย้ำถึงบทบาทสำคัญของการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมในการสร้างชุมชนโลก ที่ ครอบคลุมเห็นอกเห็นใจกันและเชื่อมโยงกันมากขึ้นในฐานะส่วนหนึ่งของพันธกิจการประชุมเชิงปฏิบัติการแนะนำให้รัฐบาลและองค์กรลงทุนและส่งเสริมโปรแกรมแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมที่ให้บุคคลต่างๆได้สัมผัสกับวัฒนธรรมที่แตกต่างกันโดยตรง

องค์ความรู้ใหม่

นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยการอาชีพเสนา มีทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมในระดับมาก โดยเฉพาะในด้านการสื่อสารระหว่างบุคคล ซึ่งสะท้อนถึงความสามารถในการพูดและ

การฟัง สามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเข้าใจความหลากหลายของผู้อื่นที่มีพื้นฐานทางวัฒนธรรมแตกต่างกัน อีกทั้งยังสามารถนำแนวคิดจากวัฒนธรรมอื่นมาปรับใช้ในการเรียนรู้และดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสม ชี้ให้เห็นถึงการคิดเชิงระบบทางสังคมที่ดีและสถานศึกษาได้มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมทักษะเหล่านี้ผ่านกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ การแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมและกิจกรรมจิตอาสาในชุมชนพหุวัฒนธรรม ซึ่งช่วยพัฒนาความเข้าใจ ความเห็นอกเห็นใจและการปรับตัวในสังคมที่หลากหลาย อย่างไรก็ตาม การส่งเสริมการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมยังต้องคำนึงถึงความละเอียดอ่อนด้านค่านิยม ความเชื่อ และวิถีชีวิตที่แตกต่างกัน โดยควรดำเนินการด้วยความเคารพ รวมถึงเจตคติที่เปิดกว้างและความรับผิดชอบร่วมกันเพื่อสร้างสังคมที่อยู่ร่วมกันได้อย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

(1) ควรจัดให้มีการบูรณาการกิจกรรมที่เน้นการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม เช่น กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์กับนักเรียนต่างสาขา หรือการจำลองสถานการณ์การทำงานข้ามวัฒนธรรม เข้าไปในรายวิชาหรือชั่วโมงกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

(2) สนับสนุนกิจกรรมจิตอาสาในชุมชนพหุวัฒนธรรมพัฒนาความร่วมมือกับองค์กรท้องถิ่นหรือชุมชนเพื่อให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการสื่อสาร การเข้าใจผู้อื่น และเรียนรู้จากประสบการณ์จริงในสังคมที่มีความหลากหลาย

2. ข้อเสนอแนะสำหรับวิจัยครั้งต่อไป

(1) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม ควรวิจัยในเชิงลึกเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ครอบครัว สถานศึกษา และสิ่งแวดล้อมทางสังคมที่ส่งผลต่อพฤติกรรมและการพัฒนาทักษะดังกล่าวของนักเรียน

(2) เปรียบเทียบผลของรูปแบบกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม เสนอให้มีการทดลองหรือเปรียบเทียบระหว่างกิจกรรมรูปแบบต่าง ๆ เช่น การเรียนรู้ผ่านโครงการบริการสังคม การใช้เทคโนโลยีเสมือน หรือการจัดค่ายแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมเพื่อหาวิธีการที่มีประสิทธิภาพสูงสุด

เอกสารอ้างอิง

บุญชม ศรีสะอาด. (2554). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น

ประวิทย์ รักษาแสง. (2557). *การพัฒนาตัวบ่งชี้การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ในศตวรรษที่ 21 ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น.* วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ปวินญาพัฒน์ วรพันธ์. (2561). *แนวทางการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคม ของนักเรียน*

มัธยมศึกษาตอนปลาย. ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ศิริวรรณ ฉัตรมณีรุ่งเจริญ. (2555). *ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ความท้าทายในอนาคต 21stCentury Skills : The Challenges Ahead.* ภูเก็ต: มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต.

สมพร คงวิมล, สมชาย เทพแสง และสรภัคสรณ์ ฉัตรกมลทัศน์. (2558). กลยุทธ์การพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน. *วารสารบริหารการศึกษา มศว,* 12(2) ,13-22. https://ejournals.swu.ac.th/index.php/EAJ/article/view/5456/5111

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). *แนวทางการพัฒนาการวัดและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.* กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

อริยาพร โทรัตน์. (2560). *การพัฒนาตัวบ่งชี้ทักษะชีวิตและอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22.* ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา นวัตกรรมการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

เอกชัย พุทธสอน. (2556). *แนวโน้มการสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักศึกษาผู้ใหญ่.* วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Macmillan Education. (2015). *The importance of life skills Report of the importance*. Retrieved from http://www.macmillanenglish.com/life-skills/why-are-life-skillsimportant/

Agbai, E. A. E., & Oko-Jaja, E. S. (2024). Bridging Culture, Nurturing Diversity: Cultural Exchange and Its Impact on Global Understanding. *Research Journal of Humanities and Cultural Studies,* 10(2), 42-58. https://doi.org/10.56201/rjhcs.v10.no2. 2024.